

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/5/2022
Identifikačné číslo spisu:	5001897488
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5001897488.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne UBC 2020, k.s., Trnava, Tamaškovičova 2742/17, IČO: 53 151 135, správkyne úpadcu Silverside, a. s., Bratislava, Plynárenská 7/B, IČO: 50 052 560, zastúpenej advokátskou kanceláriou VIVID LEGAL, s. r. o., Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 36 807 915 proti žalovanému 1/ Ing. J. J., narodenému XX. K. XXXX, bytom U. XXX, žalovanej 2/ G. J., narodenej XX. G. XXXX, bytom U. XXX, žalovanému 3/ N. J., narodenému XX. J. XXXX, bytom J., T. XXXX/XX a žalovanej 4/ N. J., narodenej X. Q. XXXX, bytom J., T. XXXX/XX, všetci zastúpení advokátskou kanceláriou Karkó s.r.o., so sídlom Žilina, Obchodná 8985/5A, IČO: 50 158 121, o zaplatenie 573 699,11 eur, o odvolaní žalovaných 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 15Cb/46/2001-602 zo 17. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Konanie o odvolaní žalovaných 1/ až 4/ voči druhej výrokovej vete rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 15Cb/46/2001-602 zo 17. júna 2021 **z a s t a v u j e**.

II. Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 15Cb/46/2001-602 zo 17. júna 2021 vo zvyšnej časti **p o t v r d z u j e**.

III. Žalobca má voči žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že žalovaní 1/ až 4/ sú povinní k náhrade trov konania spoločne a nerozdielne.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 15Cb/46/2001-602 zo 17. júna 2021 zaviazal žalovaných 1/ až 4/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 476 155,35 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 97 543,76 eur a treťou výrokovou vetou žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom žalovaných 1/ až 4/ zaviazal k náhrade trov konania spoločne a nerozdielne.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou zo dňa 30.01.2001 pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Suché Mýto 4, IČO: 00 151 653 (ďalej aj „pôvodný žalobca“ alebo „pôvodný veriteľ“) žiadal zaviazat' žalovaných 1/ až 4/ k zaplateniu sumy 17 283 259,50 Sk (573 699,11 eur) s príslušenstvom s poukazom na to, že spoločnosti KOMPLEX steel - wood, spol. s r.o., so sídlom v Martine, IČO: 31 614 248 (ďalej aj „dlžník“ alebo „úpadca“) poskytol dlhodobý úver vo výške 17 000 000 Sk s úrokom 15% ročne na základe Úverovej zmluvy č. 414-8269848-369-1, nové číslo 0062735782, uzavretej dňa 28.06.1996 (ďalej aj „úverová zmluva“), pričom dlžník mal úver splatiť v lehote do 31.12.2002 v štvrtročných splátkach, z ktorých splatil len dohodnuté štvrtročné splátky od 25.12.1996 do 25.03.1998. Uznesením sp. zn. 51-24K 271/97 z 1. februára 1999 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „konkurzný súd“) vyhlásil na majetok dlžníka KOMPLEX steel - wood, spol. s r.o. konkurz. Dňa 23.03.1999 si žalobca prihlásil svoju pohľadávku z úverovej zmluvy do konkurzného konania v celkovej výške 17 283 259,50 Sk a vzhľadom na jej zabezpečenie záložným právom k nehnuteľnostiam si uplatnil oddelené uspokojenie. Dňa 28.11.2000 sa na konkurznom súde uskutočnilo prieskumné pojednávanie, na ktorom bola žalobcom prihlásená pohľadávka zistená, teda bola uznaná čo do pravosti, výšky a poradia.

3. Na zabezpečenie pohľadávky z úveru boli dňa 28.06.1996 podpísané vyhlásenia o ručiteľskom záväzku medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ až 4/ (ďalej aj „žalovaní“). Keďže dlžník svoje záväzky z úverovej zmluvy neplnil, pôvodný veriteľ vyzval na plnenie žalovaných 1/ až 4/ listami zo dňa 12.08.1999, pričom žalovaní 2/ a 4/ listy neprevzali, žalovaný 1/ list prevzal dňa 20.08.1999 a žalovaný 3/ list prevzal dňa 19.08.1999. Listami zo dňa 4.05.2000 boli žalovaní 2/ a 4/ opätovne vyzvaní na zaplatenie pohľadávky vo výške 17 283 259,50 Sk.

4. Žiadosťou o poskytnutie úveru (č. 1. spisu 57) požiadal dlžník o poskytnutie úveru pôvodného veriteľa, pričom podľa bodu 2. písm. a/ bola požadovaná výška úveru 17 000 000 Sk za účelom „Zakúpenie výrobného závodu a čiastočná rekonštrukcia“. V bode 5. písm. d/ žiadosti boli uvedené ako cudzie zdroje na financovanie podnikateľského plánu zdroje od Slovenskej sporiteľne, a.s. vo výške 17 000 000 Sk a vo výške 15 000 000 Sk, spolu 32 000 000 Sk. Podľa Podnikateľského zámeru dlžníka (č. 1. spisu 61) predstavovali celkové náklady na zakúpenie výrobného závodu a doplnenie technológie 32 000 000 Sk a tieto mali byť kryté úverovými zdrojmi rozdelenými do čerpania dvoch úverov. S poskytnutím dvoch úverov od Slovenskej sporiteľne, a.s. vo výške 17 000 000 Sk a 15 000 000 Sk počítali aj doklady založené v spise na č. 1. 67, a to Plán splátok úverov, leasingových splátok a projekcia súvahy. Z týchto dokladov vyplýva, že dlžník s pôvodným veriteľom riešil otázku poskytnutia druhej časti úveru na zakúpenie technologických zariadení, a to devízovým úverom v ekvivalentnej výške 750 000 DM. Listom zo dňa 13.12.1996 (č. 1. spisu 76) Slovenská sporiteľňa, a.s., pobočka Martin oznámila dlžníkovi, že žiadosť o poskytnutie devízového úveru nebola doporučená na schválenie vyšším kompetenčným stupňom. Zo Zápisu z rokovania medzi dlžníkom a veriteľom zo dňa 9.11.1997 (č. 1. spisu 79) vyplýva, že zúčastnené strany riešili vzniknutú situáciu - objasnenie príčin nepriaznivej ekonomickej situácie klienta a riešenie problému zameškaných splátok úveru s úrokmi. Za Ústredie Slovenskej sporiteľne bolo komunikované vyrovnanie súčasnej zameškanosti, po ktorej by bolo možné opätovne pristúpiť k rokovaniu vo veci poskytnutia devízového úveru. Boli navrhnuté tri možné varianty riešenia, a to vyrovnanie záväzkov voči veriteľovi a následná reštrukturalizácia úveru, predĺženie lehoty splatnosti úveru a realizácia záložného práva. V liste - Vyčíslenie strát vyplývajúcich z neuvoľnenia finančných zdrojov na nákup technológie zo dňa 19.05.2004 (založený je v spise na č. 1. 99) Ing. J. J. vyčíslil škodu vo výške 80 542 000 Sk, ktorá vznikla tým, že nebol dofinancovaný a zrealizovaný celý projekt.

5. Rozsudkom č. k. 26Cb/103/2005-206 z 23. novembra 2011 (č. 1. spisu 226) Okresný súd Bratislava I zamietol žalobu, ktorú podali žalovaní 1/ až 4/ voči Slovenskej sporiteľni, a.s., a ktorej predmetom bolo určenie neplatnosti ich ručiteľského vyhlásenia. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd sa nestotožnil s názorom o zániku ručiteľského záväzku konštatujúc, že ručiteľské vyhlásenie má všetky náležitosti, ktoré vyžaduje § 303 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) a tiež nezistil, že by došlo k porušeniu zásad poctivého obchodného styku. V rámci odvolacieho konania Krajský súd v Bratislave

uznesením č. k. 1Cob/197/2012-232 z 24. októbra 2013 pripustil späťvzatie žaloby, rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 23. novembra 2011 zrušil a konanie zastavil (č. l. spisu 219).

6. Podaním zo dňa 23.10.2014 (č. l. spisu 247) Slovenská sporiteľňa, a.s. navrhla zmenu účastníka v konaní z dôvodu, že predmetná pohľadávka bola Zmluvou o postúpení pohľadávok postúpená spoločnosti Credit Clearing Center a.s. Podľa výpisu z Obchodného registra (ďalej aj „OR“) spoločnosť Credit Clearing Center a.s. zanikla dobrovoľným výmazom dňa 1.04.2015 s tým, že jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť Fleetreal a.s., Bratislava. Návrhom na zmenu účastníka konania zo dňa 4.04.2016 (č. l. spisu 306) spoločnosť Bratislavská aukčná dražobná s.r.o., so sídlom v Bratislave navrhla svoj vstup do konania na strane žalobcu z dôvodu, že na základe Zmluvy o predaji časti podniku a jej prílohy, uzavretej so spoločnosťou Credit Clearing Center a.s., na ňu prešli všetky práva a povinnosti týkajúce sa predmetnej pohľadávky. V návrhu zo dňa 12.02.2018 (č. l. spisu 368) bola navrhnutá zmena žalobcu na spoločnosť Silverside, a.s. s poukazom na to, že na základe Zmluvy o predaji časti podniku, uzavretej medzi Credit Clearing Center a.s., ktorej právnymi nástupcami v dôsledku zlúčenia sa stala spoločnosť Fleetreal, a.s. a Bratislavská aukčná dražobná, s.r.o., prešla na Bratislavskú aukčnú dražobnú, s.r.o. pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 6.03.2017, uzavretej medzi Bratislavskou aukčnou dražobnou, s.r.o. a Silverside, a.s., Bratislava, došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na Silverside, a.s., Bratislava, pričom Zmluva o postúpení pohľadávky a jej príloha, v ktorej je špecifikovaná aj predmetná pohľadávka, je založená v spise na č. l. 396 - 403.

7. Na pojednávaní dňa 4.05.2005 žalobca vzal žalobu čiastočne späť v sume 2 938 603,50 Sk (97 543,76 eur) z dôvodu, že dňa 10.09.2004 bol v konkurznom konaní v uvedenej výške uspokojený a zotrval na žalobe vo výške 14 344 656 Sk. S poukazom na dispozičný úkon žalobcu súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 97 543,76 eur. Predmetom konania zostalo zaplatenie sumy 476 155,35 eur, vyplývajúcej z úverovej zmluvy, ktorú pôvodný žalobca a veriteľ uzavrel s dlžníkom KOMPLEX steel - wood, spol. s r.o. Pôvodný žalobca si nárok voči žalovaným uplatnil titulom ich ručenia v zmysle ručiteľského vyhlásenia vo vzťahu k záväzku, ktorý vznikol dlžníkovi voči pôvodnému veriteľovi z úverovej zmluvy zo dňa 28.06.1996. V priebehu konania došlo k opakovaným prevodom uplatnenej pohľadávky na základe zmlúv o postúpení pohľadávky, resp. Zmluvy o predaji podniku, na základe ktorých došlo k zmene veriteľa uplatnenej pohľadávky na aktuálneho žalobcu Silverside, a.s. Na základe týchto právnych úkonov mal súd prvej inštancie preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu Silverside, a.s. vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke, pričom otázka aktívnej vecnej legitimácie v konaní nebola medzi stranami ani sporná.

8. Žalovaní namietali, že v žalobe je žalobca nesprávne označený, keď jeho označenie nezodpovedá zápisu v OR, a preto žaloba bola podaná osobou, ktorá nemá právnu subjektivitu. K uvedenému súd prvej inštancie uviedol, že z OR vyplýva, že v čase podania žaloby a rovnako aj v čase, kedy bola uzavretá úverová zmluva a podpísané ručiteľské vyhlásenia, bolo obchodné meno pôvodného žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s., so sídlom Suché Mýto 4, 816 07 Bratislava, IČO: 00 151 653. V žalobe bol pôvodný žalobca označený ako Slovenská sporiteľňa, a.s., Suché Mýto 4, Bratislava 516 07, IČO: 00 151 653, odštepny závod: Slovenská sporiteľňa, a.s., Mestská pobočka Martin, Osloboditeľov 9, Martin, zastúpená vedúcim odštepneho závodu Ing. Y. T., riaditeľom SLSP, a.s., Mestskej pobočky Martin. Z uvedeného je tak zrejmé, že žalobu podal pôvodný žalobca cestou vedúceho organizačnej zložky, ktorá bola ako odštepny závod v danom čase zapísaná v OR. Vedúcim tohto odštepneho závodu od 12.09.2000 do 30.05.2002 bol Ing. Y. T. a tento ako osobitný zákonný zástupca bol oprávnený konať za žalobcu vo veciach týkajúcich sa organizačnej zložky, a teda bol oprávnený podať aj žalobu. Námietka, že žaloba bola podaná osobou, ktorá nemala právnu subjektivitu, nemôže preto obstáť.

9. Obdobné námietky týkajúce sa označenia pôvodného žalobcu a v tej súvislosti neplatnosti úverovej zmluvy uplatnili žalovaní aj vo vzťahu k úverovej zmluve. Namietali, že účastníkom zmluvy na strane veriteľa je subjekt bez právnej subjektivity, ktorý v čase podpisania zmluvy neexistoval a zmluva nebola podpísaná tak, ako to vyžadoval OR, teda najmenej dvomi členmi predstavenstva. K uvedenej námietke

súd prvej inštalácie uviedol, že pôvodný žalobca je v úverovej zmluve označený ako Slovenská sporiteľňa, a.s., odštepňý závod - Martin, Osloboditeľov 7, Martin, IČO: 00 151 653, zastúpený riaditeľkou odštepňého závodu Ing. Z. R.. Z výpisu z OR vyplýva, že medzi odštepňými závodmi pôvodného žalobcu bol v období od 9.02.1995 do 21.07.1997 zapísaný aj odštepňý závod: Slovenská sporiteľňa, a.s., Mestská pobočka Martin, Osloboditeľov 7, Martin, s vedúcim odštepňého závodu Ing. Z. R.. Opätovne ako vo vzťahu k označeniu žalobcu v žalobe, možno konštatovať, že z označenia veriteľa v úverovej zmluve je nepochybné, že účastníkom zmluvy na strane veriteľa je pôvodný žalobca, za ktorého v úverovom vzťahu konala Ing. Z. R., ktorá bola v danom čase vedúcou odštepňého závodu, a preto podľa § 13 Obch. zák. bola oprávnená konať v mene podnikateľa - pôvodného žalobcu. Identifikácia pôvodného žalobcu je nepochybná aj uvedením jeho IČ-a priamo v záhlaví úverovej zmluvy. Nemôže potom obstať ani námietka žalovaných, že bolo potrebné konanie dvoch členov predstavenstva pôvodného žalobcu. Skutočnosť, že v označení pôvodného žalobcu v úverovej zmluve absentuje uvedenie jeho sídla, nie je takou skutočnosťou, ktorá by mohla mať za následok spochybnenie identity veriteľa, teda nemôže viesť k záveru o neplatnosti tejto zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“).

10. Žalovaní ďalej namietali, že v ručiteľských vyhláseniach je odkaz na úpravu § 546 - § 550 Občianskeho zákonníka, avšak v danom prípade sa jedná o vzťah, ktorý sa podľa § 261 Obch. zák. spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka. K uvedenej námietke súd prvej inštalácie uviedol, že v prípade úverovej zmluvy sa jedná o tzv. absolútny obchod podľa § 261 Obch. zák., z ktorého vyplýva, že bez ohľadu na povahu účastníkov sa vzťahy vzniknuté z úverovej zmluvy spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka (tretia časť). S vyjadrením žalovaných sa súd stotožnil v tom smere, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať výlučne úpravu Obchodného zákonníka týkajúcu sa tak samotnej úverovej zmluvy, ako aj zabezpečenia plnenia záväzku z tohto záväzkového vzťahu. Aj na vyhlásenia o ručiteľskom záväzku sa preto ex lege aplikuje úprava tretej časti Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na skutočnosť, že vo vyhlásení o ručiteľskom záväzku je nesprávne uvedený odkaz na úpravu Občianskeho zákonníka (§ 546 - § 550), keďže takýto nesprávne uvedený odkaz nemá žiaden vplyv na použitie relevantnej právnej úpravy obsiahnutej v Obchodnom zákonníku a nemôže viesť ani k záveru o spochybnení platnosti ručiteľského vyhlásenia.

11. Uvedený záver o obligatórnej aplikácii ustanovení tretej časti Obchodného zákonníka má potom dopad aj na ďalšie námietky uplatnené žalovanými v ich vyjadrení, konkrétne, že ručenie zaniklo podľa § 549 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že veriteľ zavinil, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník. Vo vzťahu k uvedenej námietke súd prvej inštalácie upriamil pozornosť na skutočnosť, že toto ustanovenie OZ je ustanovením, ktoré je výlučne použiteľné v občiansko-právnych záväzkových vzťahoch. Na daný vzťah je však potrebné použiť úpravu ustanovení tretej časti Obchodného zákonníka, ktorá v § 303 a nasl. obsahuje komplexnú úpravu ručenia, ktorá existuje paralelne, popri úprave ručenia obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Na posúdenie postavenia ručiteľa v danom prípade tak možno aplikovať len relevantnú úpravu Obchodného zákonníka, nie ustanovenia, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom zákonníku. V danom prípade preto neprichádza do úvahy aplikácia § 549 OZ a vo vzťahu k tomuto záveru súd poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) sp. zn. 32Cdo/4961/2007, v zmysle ktorého platí, že pre obchodný záväzkový vzťah založený ručením nemožno použiť § 546 a nasl. OZ o ručení, teda ani § 549 OZ.

12. Z obdobného záveru, že daný vzťah sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, neprichádza do úvahy ani aplikácia ustanovenia § 49 OZ, ktorej sa žalovaní domáhali tvrdiac, že od ručiteľských vyhlásení odstúpili podľa § 48 OZ z dôvodu, že vyhlásenia podpísali v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Súd prvej inštalácie poukázal na § 267 ods. 2 Obch. zák., v zmysle ktorého vo vzťahoch upravených týmto zákonom neplatí § 49 Občianskeho zákonníka. V obchodných záväzkových vzťahoch tak nie je možné odstúpiť od ručiteľského vyhlásenia podľa OZ. Z obdobných dôvodov, teda na základe výlučnej aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka, nie je možné prisvedčiť ani argumentácii žalovaných, že by v zmysle Občianskeho zákonníka mali ako ručiteľia zodpovedať len za pomernú časť dlhu, a teda by nemali byť vo vzťahu k pôvodnému žalobcovi zaviazaní spoločne a nerozdielne. V tomto smere súd s poukazom na § 307 ods. 1 Obch. zák. konštatoval, že sa jedná o spoločný solidárny

záväzok žalovaných. Obdobne rozhodol aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2019, kde konštatoval, že každý z ručiteľov je voči žalobcovi solidárnym dlžníkom.

13. Ďalej žalovaní namietali rozpor konania pôvodného veriteľa s poctivým obchodným stykom, resp. konanie žalovaných v omyle, a to z dôvodu, že zo strany pôvodného veriteľa nebola dlžníkovi poskytnutá druhá časť úveru vo výške 15 000 000 Sk. Žalovaní v podaní zo dňa 28.05.2004 uplatnili aj kompenzačnú námietku vo výške 80 542 000 Sk titulom náhrady škody, ktorá im mala vzniknúť tým, že nebol dofinancovaný a zrealizovaný projekt, a to zavinením žalobcu, ktorý si nesplnil svoje záväzky voči dlžníkovi. Žalovaný 1/ cestou právneho zástupcu uplatnil kompenzačnú námietku tiež z dôvodu, že pôvodný žalobca mal porušiť svoje povinnosti záložného veriteľa konaním v rámci konkurzného konania, v ktorom nehnuteľnosti mali byť predané za nižšiu ako reálnu cenu, čím bola spôsobená škoda.

14. K vyššie uvedeným námietkam žalovaných súd poukázal na skutočnosť, že zo žiadneho z vykonaných dôkazov nevyplýva, že by na strane pôvodného žalobcu bolo možné konštatovať jeho (s dlžníkom dohodnutú) povinnosť poskytnúť druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk. V tomto smere súd poukázal predovšetkým na obsah samotnej úverovej zmluvy, ktorej predmetom bolo výlučne poskytnutie úveru vo výške 17 000 000 Sk. Táto zmluva v čl. I. bode 1. odkazuje na žiadosť dlžníka zo dňa 2.05.1996 o poskytnutie úveru, pričom v bode 2. písm. a/ tejto žiadosti sa výslovne uvádza dlžníkom požadovaná výška úveru 17 000 000 Sk za účelom: „Zakúpenie výrobného závodu a čiastočná rekonštrukcia (Tehelňa š.p. v likvidácii, Martin)“. Ďalšia časť úveru vo výške 15 000 000 Sk sa uvádza výlučne v časti bodu 5. písm. d/ tejto žiadosti, v bode ktorom sú uvádzané zdroje financovania, kde sa ako financovanie cudzími zdrojmi nachádza suma 17 000 000 Sk od Slovenskej sporiteľne, a.s. a suma 15 000 000 Sk rovnako od Slovenskej sporiteľne, a.s. Po poskytnutí úveru v rozsahu 17 000 000 Sk ďalej medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom prebiehali rokovania o poskytnutí druhej časti úveru vo výške 15 000 000 Sk, ktorý mal byť poskytnutý buď priamo od Slovenskej sporiteľne alebo od zahraničného bankového subjektu. Uvedené skutočnosti potvrdzujú jednak predložené záznamy z rokovaní a jednak korešpondencia pôvodného žalobcu a dlžníka a tiež vyjadrenie Ing. E., ktoré predložil právny zástupca žalovaného 1/. Aj z vyjadrenia Ing. E. je zrejmé, že sa pôvodne malo jednať o úverový vzťah, ktorý bol rozdelený na dve časti, a to prvú sumu úveru 17 000 000 Sk na nákup areálu a nehnuteľností a druhú sumu vo výške 15 000 000 Sk na nákup technológie. Po poskytnutí prvej časti úveru však ďalšie rokovania medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom zlyhali a k dohode o poskytnutí ďalšieho úveru vo výške 15 000 000 Sk medzi nimi nedošlo. Z predložených dokladov je tak zrejmé, že pôvodne sa rokovalo o poskytnutí úveru vo vyššej sume, ktorý mal byť zrejme rozdelený na dve časti, avšak zo žiadneho z dokladov predložených či už žalobcom alebo žalovanými nie je možné konštatovať, že by pôvodný veriteľ akýmkoľvek spôsobom prevzal na seba právnu povinnosť poskytnúť dlžníkovi úver v ďalšej časti. Žalovaní a dlžník uvádzali, že poskytnutie úveru len v rozsahu sumy 17 000 000 Sk pre nich nemalo zmysel, pretože bez poskytnutia ďalšej časti nemohli rozbehnúť výrobu, avšak napriek tejto nimi tvrdenej okolnosti, s pôvodným veriteľom podpísali úverovú zmluvu, v ktorej takúto výšku poskytnutého úveru akceptovali. Túto zmluvu pritom podpísali bez toho, aby zo strany pôvodného veriteľa mali zabezpečené poskytnutie ďalšej časti úveru. Je tak potrebné konštatovať, že pôvodný dlžník cestou svojich konateľov (žalovaní 1/ a 3/) akceptoval, že mu zo strany pôvodného veriteľa bola poskytnutá len časť požadovanej finančnej čiastky. Motívy a pohnútky pôvodného dlžníka a žalovaných, ktoré ich viedli k takémuto postupu, nemôžu samé o sebe evokovať záver, že by zo strany pôvodného veriteľa došlo k porušeniu jeho povinnosti, resp. že by následné uplatňovanie nároku z platne uzavretej úverovej zmluvy, ktorej plnenie medzi stranami nebolo sporné, malo byť v rozpore s poctivým obchodným stykom.

15. Pokiaľ žalovaní namietali, že konali v omyle, súd prvej inštancie uviedol, že neplatnosť právneho úkonu pre omyl upravuje § 49a OZ, ktorý stanovuje viaceré podmienky nevyhnutné na to, aby sa jednalo o omyl právne významný. Podľa tohto ustanovenia je právne významný taký omyl, kedy konajúca osoba právny úkon urobila v omyle vychádzajúcim zo skutočnosti, ktorá je pre právny úkon rozhodujúca (podstatný omyl), a bez ktorej by k právnomu úkonu nedošlo, pričom súčasne osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom v dobe právneho úkonu musela aspoň vedieť. V prejednávacom prípade sa má jednať o taký omyl, ktorý mal vyvolať pôvodný veriteľ tým, že

z jeho strany mala byť poskytnutá ďalšia časť úveru, ktorá poskytnutá nebola. K uvedenému súd konštatoval, že v zásade platí, že omyl môže mať za následok neplatnosť právneho úkonu len v prípade, ak ide o omyl ospravedlniteľný, teda taký omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že konajúca myliaca sa osoba postupovala s obvyklou mierou opatrnosti, t. j. že vyvinula obvyklú starostlivosť, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého vyžadovať, aby sa takému omylu vyhol. Žalovaní sa odvolávajú len na ničím nepodložené tvrdenia o tom, že zo strany pôvodného veriteľa mal byť daný prísľub, že bude poskytnutá aj druhá časť úveru, čo malo žalovaných viesť k tomu, že súhlasili s úverovou zmluvou a podpísali ručiteľské vyhlásenia. Žalovaní a pôvodný dlžník tvrdili, že od počiatku vzťahu s pôvodným veriteľom vychádzali z potreby poskytnutia úveru v rozsahu 32 000 000 Sk, avšak bez toho, aby zo strany pôvodného veriteľa bol akýmkoľvek právne záväzným spôsobom potvrdený jeho záväzok poskytnúť ďalšiu časť úveru. Napriek uvedenému žalovaní a dlžník vstúpili do úverového vzťahu a akceptovali poskytnutie úveru iba v sume 17 000 000 Sk. Ak zo strany pôvodného dlžníka, resp. žalovaných bol akceptovaný úverový vzťah len v tejto výške, tak nemožno hovoriť o akomkoľvek ospravedlniteľnom omyle, keďže pôvodný veriteľ, resp. žalovaní nepochybne mali možnosť vlastnou starostlivosťou, pri oboznámení sa so skutočnosťami rozhodujúcimi pre uskutočnenie právneho úkonu, sa takémuto omylu vyhnúť, pokiaľ nebola daná žiadna právne relevantná garancia poskytnutia ďalšej časti úveru zo strany pôvodného veriteľa. Podľa názoru súdu sa nemôže jednať o ospravedlniteľný omyl, pretože § 49a OZ nie je možné vykladať tak, že na jeho základe je osoba, ktorá sa omylu dovoľáva, zbavená povinnosti podľa okolností konkrétneho prípadu sama si zabezpečiť zodpovedajúcu mieru objektívnych informácií o okolnostiach, resp. skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu. V tomto smere sa súd prvej inštancie stotožnil s rozsudkom NS ČR sp. zn. 30Cdo/1251/2002, ktorý dáva odpoveď na otázku, kedy sa nejedná o ospravedlniteľný omyl.

16. V danom prípade - podľa názoru súdu prvej inštancie - nie je naplnená ani ďalšia podmienka uvedená v § 49a OZ, a síce, že osoba (v danom prípade pôvodný veriteľ), ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Z dokladov predložených sporovými stranami a tiež z vyjadrenia Ing. Gombarskej je zrejmé, že prebiehali rokovania o poskytnutí druhej časti úveru. Je tak možné uzavrieť, že v danom prípade sa druhá časť úveru posudzovala ako samostatný zmluvný vzťah, pre naplnenie ktorého bolo potrebné splniť podmienky, ktoré posudzoval pôvodný veriteľ, a to jeho pobočka v Martine, resp. vyšší kompetenčný stupeň, ktorý následne poskytnutie druhého úveru neschválil. Nemožno preto konštatovať, že by poskytnutie druhého úveru malo byť automatické a ničím nepodmienené. O omyle, ktorý by bol vyvolaný druhým účastníkom je pritom možné hovoriť len vtedy, ak tento účastník (v danom prípade pôvodný veriteľ) vznik omylu priamo spôsobil napríklad tým, že by uviedol nepravdivé skutočnosti, ktoré boli pre utváranie vôle myliaceho sa účastníka rozhodujúce. O omyl vyvolaný druhým účastníkom by išlo aj v prípade, ak by myliaceho sa účastníka uviedol do omylu druhý účastník úmyselne alebo ak by omyl síce priamo nevyvolal, ale išlo by o omyl, ktorý musel byť druhému účastníkovi známy. V danom prípade predmetom omylu žalovaných mal byť ich predpoklad, že zo strany pôvodného veriteľa bude poskytnutá aj druhá časť úveru. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov však nie je možné konštatovať, že by v čase, kedy došlo k podpisu úverovej zmluvy a ručiteľských vyhlásení, bolo možné konštatovať na strane pôvodného veriteľa, že by uvádzal žalovaným nepravdivé skutočnosti týkajúce sa poskytnutia druhej časti úveru, resp. že by v tom čase už malo byť pôvodnému veriteľovi zrejmé, že druhá časť úveru poskytnutá nebude. Práve naopak, z vykonaných dôkazov je zrejmé, že medzi stranami prebiehali rokovania týkajúce sa poskytnutia druhej časti úveru, že zo strany pobočky pôvodného veriteľa bol tento úver opakovane schválený, avšak k jeho neschváleniu došlo následne vyšším kompetenčným stupňom. Podľa názoru súdu prvej inštancie tak nie je možné konštatovať, že by prípadný omyl mal byť vyvolaný pôvodným veriteľom. Okrem toho z § 49a poslednej vety OZ je zrejmé, že omyl v pohnútkach nerobí právny úkon neplatným. Za pohnútku možno považovať vnútorné ciele konania, ktoré ešte nie sú vôľou, ale k vytváraniu vôle len vedú, pričom sa neprejavujú navonok. V danom prípade je zrejmé, že tak dlžník, ako aj žalovaní mali v úmysle čerpať od veriteľa úver vo väčšom rozsahu, než bol úver poskytnutý na základe uzavretej úverovej zmluvy. Ich požiadavka na poskytnutie druhého úveru sa však nestala súčasťou právne záväzných dokumentov týkajúcich sa úverového vzťahu. Za týchto okolností tak nie je možné vyhodnotiť konanie žalovaných ako konanie v omyle, ktoré by malo mať za následok neplatnosť ručiteľských vyhlásení.

17. Rovnako súd prvej inštancie nezistil dôvodnosť námietky žalovaných, že by sa zo strany pôvodného veriteľa malo jednať o výkon práva, ktorý porušuje zásady poctivého obchodného styku. Ustanovenie § 265 Obch. zák. vyníma z právnej ochrany taký výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, čím prenáša do právnej praxe všeobecnú zásadu súkromného práva v podobe zákazu zneužitia práva. Rešpektovanie zásad poctivého obchodného styku je špecifické pre oblasť obchodno-právnych vzťahov, ktoré sa vyznačujú osobitosťou subjektov v podobe podnikateľov, ktorí vo vzájomných vzťahoch presadzujú svoje podnikateľské záujmy a nesú pri tom podnikateľské riziko. U účastníkov takýchto vzťahov sa potom predpokladá vysoká profesionálna úroveň. Vzhľadom k prevažujúcej profesionalite obchodno-právnych vzťahov je možné vo všeobecnej rovine konštatovať, že citlivosť k aspektom sociálnej spravodlivosti je v režime obchodného práva o niečo slabšia, čo môže viesť k tomu, že za poctivé v obchodno-právnej rovine sa považuje aj to, čo by vo sfére všeobecného občianskeho práva mohlo byť považované za rozporné s dobrými mravmi. S takýmto posudzovaním počíta priamo Obchodný zákonník, keď napríklad v § 267 ods. 2 vylučuje možnosť namietať v obchodno-právnych vzťahoch tieseň a nápadne nevýhodné podmienky. Aj podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo/359/2007 sa normatívne systémy poctivého obchodného styku a dobrých mravov obsahovo nekryjú.

18. Žalovaní svoju námietku rozporu postupu pôvodného veriteľa so zásadami poctivého obchodného styku odôvodnili tým, že zo strany pôvodného veriteľa nebola poskytnutá druhá časť úveru. V tomto smere súd prvej inštancie opätovne poukázal na to, že zo žiadneho z vykonaných dôkazov nie je možné konštatovať, že by pôvodný veriteľ akýmkoľvek spôsobom právne záväzne vyjadril záväzok poskytnúť dlžníkovi druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk. Predmetom podanej žaloby je nárok vyplývajúci z platne uzavretej úverovej zmluvy, ku ktorému žalovaní ako ručiteľia prevzali ručiteľský záväzok a zaviazali sa nárok pôvodného veriteľa z úverovej zmluvy splniť v prípade, ak ho nesplní dlžník. Ak následne žalobca na základe takto platne uzavretého úverového vzťahu pristúpil k uplatneniu svojho nároku voči dlžníkovi v konkurznom konaní a voči žalovaným ako ručiteľom, tak výkon takéhoto práva v súdnom konaní nemôže byť v rozpore s poctivým obchodným stykom.

19. Vo vzťahu k uplatneným námietkam žalovaných súd prvej inštancie považoval za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že žalovaní bez ďalšieho namietali konanie v omyle, či porušenie povinnosti a výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku na strane veriteľa, pričom však zo strany žalovaných ako ručiteľov nebolo preukazované ani tvrdené, že by sa snažili nimi tvrdným nepriaznivým následkom neposkytnutia druhej časti úveru predchádzať alebo zabrániť tým, že by prípadne o druhú časť úveru požiadali subjekt odlišný od pôvodného žalobcu. Na jednej strane tak žalovaní tvrdili, že podnikateľský zámer mal zmysel len v prípade, ak by boli poskytnuté obidve časti úveru, na strane druhej však nimi nebolo preukázané a ani tvrdené, že by akýmkoľvek spôsobom v rámci rokovania s pôvodným žalobcom presadzovali vznik takého zmluvného vzťahu, na základe ktorého by pôvodnému veriteľovi vznikla povinnosť poskytnúť druhú časť úveru, resp. že by z ich strany bolo vedené akékoľvek aktívne jednanie s inými subjektmi, ktoré by prípadne ďalšiu časť financovania mohli dlžníkovi poskytnúť. Ak za tejto situácie následne v súdnom konaní, kde pôvodný veriteľ uplatnil svoje nároky voči žalovaným titulom ich ručiteľského záväzku, uplatňujú svoju obranu tvrdením o konaní v omyle, resp. o uplatnení nároku žalobcu v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, tak takúto obranu nie je možné akceptovať.

20. Žalovaní vo vyjadrení svojej právnej zástupkyne uplatnili voči nároku žalobcu kompenzačnú námietku tvrdiac, že neposkytnutím druhej časti úveru mala dlžníkovi vzniknúť škoda. Obdobne žalovaný 1/ uplatnil kompenzačnú námietku z dôvodu, že pôvodný veriteľ v rámci konkurzného konania porušil svoje povinnosti pri predaji majetku, ktorým dlžník vo forme záložného práva zabezpečoval splnenie pohľadávky pôvodného veriteľa. Vo vzťahu k týmto námietkam súd prvej inštancie uviedol, že v obidvoch prípadoch má pohľadávka, ktorú žalovaní uplatňujú ako kompenzačnú námietku vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke žalobcu, charakter pohľadávky na náhradu škody. Podľa § 373 Obch. zák. je základným predpokladom pre vznik povinnosti nahradiť škodu porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu. Na to, aby prichádzala do úvahy existencia pohľadávky žalovaných, resp. dlžníka na náhradu škody voči pôvodnému veriteľovi by tak v konaní muselo byť preukázané, že pôvodný veriteľ porušil

svoju povinnosť voči dlžníkovi. V konaní však nebolo zistené, že by pôvodného veriteľa zaťažovala povinnosť poskytnúť dlžníkovi druhú časť úveru, a preto ak k poskytnutiu druhej časti nedošlo, nie je možné konštatovať porušenie povinnosti pôvodného veriteľa, a teda ani jeho zodpovednosť za vznik škody. Túto škodu žalovaní v písomnom vyjadrení uplatnili ako ušlý zisk, ktorý mal na strane dlžníka vzniknúť tým, že nemohol rozbehnúť výrobu, keďže zo strany pôvodného veriteľa nebola poskytnutá druhá časť úveru. Obdobne súd prvej inštalácie nezistil porušenie akejkoľvek povinnosti pôvodným veriteľom ani vo vzťahu k predaju majetku v rámci konkurzného konania. Z obsahu pripojeného konkurzného spisu je nepochybné, že v danom prípade pôvodný veriteľ podal návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, avšak pri predaji majetku dlžníka, ktorý vo forme záložného práva zabezpečoval pohľadávku pôvodného veriteľa, neparticipoval pôvodný veriteľ. Z konkurzného spisu je zrejmé, že správca konkurznej podstaty sa pokúšal majetok patriaci dlžníkovi predat' a za tým účelom zverejnil inzeráty v denníku Pravda. O tento majetok však nebol prejavovaný záujem, v dôsledku čoho správca konkurznej podstaty navrhol konkurznému súdu, aby tento majetok bol z konkurznej podstaty vylúčený ako nepredajný. Následne došlo k predaju tohto majetku jedinému subjektu, ktorý o tento majetok dodatočne prejavil záujem (spoločnosť EUROTEC, s.r.o.). Záväzný pokyn na odpredaj tohto majetku bol správcovi konkurznej podstaty daný opatrením konkurzného súdu, v ktorom bolo vymedzené komu, za akých podmienok a za akú cenu má správca majetok dlžníka predat'. Na základe uvedeného tak nemôže obstať námietka žalovaného 1/ v tom smere, že by pôvodný veriteľ porušil svoje povinnosti pri predaji založeného majetku dlžníka tým, že by nezabezpečil naplnenie uhradzovacej funkcie záložného práva v dostatočnom rozsahu. Žalovaný 1/ síce tvrdil, že tento majetok, ktorý sa v konkurznom konaní predával, mal podľa znaleckého posudku podstatne vyššiu hodnotu (cca. 50 000 000 Sk), na strane druhej však v rámci konkurzného konania o tento majetok prejavil záujem len jediný subjekt, a to za podstatne nižšiu sumu. Nie je preto možné konštatovať, že by došlo k porušeniu akejkoľvek povinnosti pôvodného veriteľa, čo by mohlo mať za následok vznik škody na strane dlžníka.

21. Súd prvej inštalácie poukázal na znenie § 529 ods. 2 OZ. Podľa tohto ustanovenia môže dlžník použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky, ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. V prípade obidvoch tvrdených pohľadávok na náhradu škody, teda jednak pohľadávky tvrdené žalovanými cestou ich pôvodnej právnej zástupkyne a jednak pohľadávky tvrdené žalovaným 1/, by sa malo jednať o pohľadávku, ktorá mala vzniknúť dlžníkovi (vo vzťahu ku ktorému boli žalovaní 1/ a 3/ jeho spoločníkmi a konateľmi). Žalovaní 1/ až 4/ prijali ručenie za záväzok dlžníka, a preto v zmysle § 306 ods. 2 Obch. zák. sú oprávnení ako ručiteľia na obranu proti veriteľovi použiť všetky námietky, na ktorých uplatnenie je oprávnený dlžník a použiť na započítanie pohľadávky dlžníka voči veriteľovi, ak by na ich započítanie bol oprávnený dlžník. Zároveň je však potrebné zohľadniť skutočnosť, že pohľadávka bola pôvodným veriteľom postúpená a následne došlo k ďalším zmenám v osobe oprávnenej túto pohľadávku uplatniť, a to na základe zmluvy o predaji podniku a ďalšej zmluvy o postúpení pohľadávky. V zmysle § 529 ods. 2 OZ by tak žalovaní mohli na započítanie použiť pohľadávky, ktoré mali voči pôvodnému žalobcovi v čase, keď im bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky len v prípade, ak existenciu týchto pohľadávok oznámili postupníkovi bez zbytočného odkladu. Na to, aby v konaní bola možná obrana žalovaných kompenzačnou námietkou vo vzťahu k pohľadávke na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť žalobcovi, by tak voči aktuálnemu žalobcovi museli žalovaní nielen tvrdiť, ale aj preukázať, že splnili svoju povinnosť a existenciu takýchto na započítanie spôsobilých pohľadávok oznámili postupníkovi bez zbytočného odkladu po tom, čo im bolo postúpenie oznámené alebo preukázané. Vo vzťahu k naplneniu tejto podmienky súd prvej inštalácie považoval za potrebné zvýrazniť, že zo strany žalovaných splnenie tejto podmienky nielen že nebolo preukázané, ale nebolo ani tvrdené.

22. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností súd prvej inštalácie dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zostávajúcej sumy vo výške 476 155,35 eur je dôvodný. Žalovaní ako ručiteľia v zmysle ich ručiteľského vyhlásenia sú povinní žalobcovi ako veriteľovi poskytnúť plnenie, na ktoré má veriteľ nárok na základe uzavretej úverovej zmluvy, za splnenie ktorej sa zaručili. Pôvodný žalobca ako veriteľ splnil svoju povinnosť a v zmysle § 306 ods. 1 Obch. zák. vyzval ručiteľov na plnenie výzvami zo dňa 12.08.1999 (č. 1. spisu 27-30). Na existenciu ručiteľského záväzku žalovaných

nemá vplyv ani skutočnosť, že zanikla právnická osoba, ktorá je dlžníkom (§ 311 ods. 3 Obch. zák.). Súd prvej inštancie preto v zostávajúcej časti žalobe vyhovel a žalovaným 1/ až 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 476 155,35 eur. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania (zastavenie konania v časti 97 543,76 eur vyhodnotil ako úspech žalobcu), pričom k náhrade trov konania zaviazal žalovaných 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne.

23. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ až 4/ (ďalej aj „odvolatelia“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol alebo rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

24. Odvolatelia uviedli, že odvolanie podávajú proti celému rozsudku podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok súdu prvej inštancie je založený na záveroch, že: a/ ručiteľské vyhlásenia žalovaných neboli urobené v omyle tak, ako to predpokladá § 49a OZ, a preto sú platnými právnymi úkonmi, b/ pôvodný žalobca nebol povinný poskytnúť dlžníkovi druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk, a preto nie je možné považovať uplatnený nárok za výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a c/ nakoľko zo strany pôvodného žalobcu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti, nemohol spôsobiť dlžníkovi ani žiadnu škodu. Uvedené závery rozsudku sú podľa odvolateľov nesprávne, v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním a právnou úpravou.

25. Odvolatelia upriamili pozornosť na obsah spisu a vykonané dokazovanie, z ktorého vyplýva, že pôvodný žalobca v roku 1996 poskytol dlžníkovi podnikateľský úver vo výške 17 000 000 Sk na základe jeho žiadosti, súčasťou ktorej bola aj dokumentácia vyžadovaná bankou (podnikateľský projekt s projektom zabudovania a rozmiestnenia technologických zariadení, plán splátok úveru, projekcia súvahy, výkaz ziskov a strát, zoznam hlavných obchodných partnerov s odbytovým krytím produkcie, atď.). Z dokumentácie vyplýva, že dlžník požadoval od banky (pôvodného veriteľa) celkový úver vo výške 32 000 000 Sk, ktorý mal byť rozdelený na dve časti (17 000 000 Sk a 15 000 000 Sk), a to na zabezpečenie financovania stavebnej pripravenosti, stavebných úprav a technologických zariadení určených na výrobu. Z predloženého podnikateľského plánu a žiadosti o poskytnutie úveru teda bolo zrejmé, že obe časti požadovaného úveru sú na sebe závislé a že poskytnutie len jednej časti nemá žiadny ekonomický zmysel. Uvedené potvrdila aj Ing. D. E., ktorá v rozhodnom čase pôsobila na pozícii vedúcej úverového oddelenia pobočky v Martine. K žiadosti dlžníka o poskytnutie úveru v dvoch častiach došlo práve na podnet banky a pokiaľ by podnikateľský zámer neobsahoval druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk, pôvodný dlžník by nedostal ani prvú časť vo výške 17 000 000 Sk, nakoľko bez úveru na technológie nemal projekt zmysel. Z tohto dôvodu pobočka schválila čerpanie druhej časti úveru v objeme 15 000 000 Sk, avšak následne regionálny úverový výbor čerpanie druhej časti zamietol. Žalovaní legitímne očakávali, že zo strany banky bude dlžníkovi poskytnutá aj druhá časť úveru a výlučne len z tohto dôvodu súhlasili s osobným ručením za poskytnutú prvú časť. Dlžník si po vyčerpaní prvej časti úveru riadne plnil svoje povinnosti, splácal istinu a úroky. Až po tom, čo banka bez akéhokoľvek odôvodnenia neposkytla dlžníkovi druhú časť úveru, tento už ekonomicky nestačil splácať pôvodný úver. K neposkytnutiu druhej časti úveru teda nedošlo z dôvodu, že by si dlžník neplnil svoje záväzky voči banke. Nie je tiež pravdou, že by dlžník po odmietnutí poskytnutia druhej časti úveru sa neobrátil na iné banky za účelom získania prostriedkov na financovanie výrobných technológií. SLSP, a.s. však odmietla udeliť súhlas na zriadenie záložného práva na zakúpených nehnuteľnostiach v prospech inej banky. Z vykonaného dokazovania preto vyplýva, že žalovaní konali pri poskytnutí osobného ručenia za prvú časť podnikateľského úveru v omyle tak, ako to predpokladá § 49a OZ, keďže ručenie za úver tretej osoby urobili v omyle vychádzajúcim zo skutočnosti, ktorá bola pre jeho uskutočnenie rozhodujúca - žalovaní dôvodne predpokladali poskytnutie druhej časti úveru. Osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť - banka vedela, že celý projekt nemá bez zakúpenia výrobných technológií zmysel a ekonomickú opodstatnenosť, pretože prvú časť úveru nebude mať dlžník bez započatia výroby z čoho splácať, no napriek uvedenému druhú časť úveru, ktorá mala

služiť práve na zakúpenie výrobných technológií, banka bez akéhokoľvek odôvodnenia neposkytla. Na základe uvedeného je potrebné považovať ručiteľské vyhlásenie za neplatné.

26. Postup banky nie je možné považovať za konanie v súlade s poctivým obchodným stykom, nakoľko banka svojím konaním zmarila podnikateľský zámer dlžníka, ktorý pôvodne schválila. Ak banka považovala podnikateľský zámer dlžníka za rizikový alebo nezrealizovateľný, nemala mu poskytnúť ani prvú časť úveru, keďže vedela, že bez druhej časti projekt nebude úspešný. Napriek uvedenému banka dlžníkovi poskytla len prvú časť úveru a za účelom jej poskytnutia si vynútila aj osobné ručenie žalovaných. Uvedený postup banky nie je možné považovať za súladný s poctivým obchodným stykom, a preto uplatnený nárok nemôže požívať ani právnu ochranu podľa § 265 Obch. zák.

27. Odvolatelia nesúhlasili ani so záverom súdu prvej inštancie, že kompenzačná námietka nie je dôvodná. Poukázali na § 415 OZ, ktorého obsahom je tzv. klauzula generálnej prevencie, t. j. povinnosť každého subjektu počínať si tak, aby predchádzal vzniku škody. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pôvodný veriteľ schválil podnikateľský zámer dlžníka, ktorý počítal s poskytnutím úveru vo výške 32 000 000 Sk, a to formou dvoch splátok. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že prvá časť úveru bola dlžníkovi poskytnutá, a to práve na základe podnikateľského zámeru predloženého banke spolu so žiadosťou o poskytnutie úveru. Prvú časť úveru dlžník použil na kúpu nehnuteľností, v ktorých mala prebiehať výroba. Banka však následne odmietla uvoľniť dlžníkovi druhú časť úveru, ktorá mala slúžiť na kúpu výrobných technológií, čo nakoniec vyústilo do vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Banka rovnako odmietla dlžníkovi udeliť súhlas na zriadenie záložného práva ku zakúpeným nehnuteľnostiam v prospech inej banky, ktorá by poskytla úverové prostriedky na zakúpenie výrobných technológií, aby mohol byť podnikateľský zámer zrealizovaný. Pôvodný veriteľ ako bankový ústav svojím postupom nielen že zapríčinil neschopnosť dlžníka splácať úver, ale mu spôsobil aj škodu, ktorá vznikla a bola v konaní uplatnená formou kompenzačnej námietky voči žalobou uplatnenému nároku. Názor súdu o neexistencii škody ako takej na strane dlžníka preto nemôže obstať. Kompenzačná námietka bola v konaní uplatnená už pôvodnou právnu zástupkyňou žalovaných v podaní zo dňa 25.08.2004.

28. Odvolatelia v odvolaní ďalej uplatnili námietku premlčania. Poukázali na to, že od roku 2005 uplatnenú pohľadávku nevlastnila Slovenská sporiteľňa, a.s., pretože táto bola postúpená spoločnosti Credit Clearing Center a.s., ktorá túto skutočnosť oznámila žalovanému 1/ podaním zo dňa 13.01.2006. Aj napriek uvedenému pôvodný žalobca navrhol vstup nového veriteľa do konania až podaním zo dňa 23.10.2014, čo je zrejmé z uznesenia súdu zo dňa 2.12.2014, ktorým rozhodol o vstupe spoločnosti Credit Clearing Center a.s. do konania na miesto pôvodného žalobcu. V konaní teda vystupoval na strane žalobcu subjekt, ktorý nebol aktívne vecne legitimovaný, t. j. nebol vlastníkom uplatnenej pohľadávky po dobu takmer 9 rokov.

29. Odvolatelia uviedli, že nespochybňujú, že po podaní žaloby došlo k pretrhnutiu plynutia premlčacej doby uplatneného nároku. Poukázali však na to, že v priebehu konania vystupoval na strane žalobcu subjekt, ktorý po dobu 9 rokov nebol vlastníkom žalovanej pohľadávky. Na zachovanie účinkov pretrhnutia premlčacej doby tak, ako to predpokladá § 402 Obch. zák. je podľa názoru žalovaných nutné, aby subjekt, na ktorého pohľadávka prešla, promptne uplatnil svoje práva už v začatom konaní. V opačnom prípade nemôže požívať právnu ochranu, keďže pretrhnutie premlčacej doby nemôže trvať večne, a to najmä v prípade, ak je oprávnený subjekt ľahostajný a svoje procesné práva a povinnosti si neuplatní včas, s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V danej veci preto platí, že subjektívna premlčacia doba začala opätovne plynúť po postúpení pohľadávky na nového majiteľa, nakoľko tento bol 9 rokov absolútne nečinný a od roku 2005 do roku 2014 si neuplatnil žiadne práva v súdnom konaní. Pokiaľ by bolo pretrhnutie plynutia premlčacej doby zachované aj za situácie, že v konaní vystupuje na strane žalobcu 9 rokov nevlastník pohľadávky, bolo by to vrcholne nespravodlivé vo vzťahu k žalovaným.

30. K odvolaniu žalovaných zaslal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolanie považuje za nedôvodné a účelové, s cieľom

vyhnúť sa splneniu povinnosti. V odvolaní nie sú uvedené žiadne nové skutočnosti a ani tvrdenia, než tie, ktoré vo svojich predchádzajúcich písomných vyjadreniach a na pojednávaniach uviedol právny zástupca žalovaných, pričom súd prvej inštancie sa s nimi dostatočne vysporiadal. K uplatnenej kompenzačnej námietke uviedol, že zo strany žalovaných nedošlo k splneniu podmienok podľa § 529 ods. 2 OZ, a preto žalovaní nemôžu voči žalobcovi uplatniť pohľadávky, ktoré mali mať voči pôvodnému žalobcovi.

31. K námietke premlčania uplatnenej v odvolaní žalobca uviedol, že tvrdenia o absolútnej nečinnosti žalobcu sú nepravdivé a zavádzajúce, nakoľko uznesením č. k. 15Cb/46 /0 1-167 zo dňa 28.11.2005 súd konanie prerušil z dôvodu prebiehajúceho konania pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 26Cb/103/05, ktorého predmetom bolo určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia zo dňa 28.06.1996 podpísaného žalovanými. V konaní sp. zn. 26Cb/103/05 vystupovala na strane žalovaného už spoločnosť Credit Clearing Center a.s. ako právny nástupca pôvodného žalobcu, pričom konanie bolo zastavené uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/197/2012-232 zo dňa 24.10.2013 z dôvodu späťvzatia žaloby zo strany žalobcov. Z uvedeného vyplýva, že konanie o zaplatenie bolo od roku 2005 do roku 2013 prerušené a následne podaním zo dňa 23.10.2014 pôvodný žalobca navrhol zmenu na jeho strane, ktorú súd prvej inštancie pripustil uznesením zo dňa 2.12.2014. Na základe uvedeného nemožno v žiadnom prípade hovoriť o ľahostajnosti a absolútnej nečinnosti na strane pôvodného žalobcu. V zmysle § 402 Obch. zák. premlčacia doba prestáva plynúť, keď veriteľ za účelom uspokojenia alebo určenia svojho práva urobí akýkoľvek právny úkon, ktorý sa podľa predpisu upravujúceho súdne konanie považuje za jeho začatie alebo za uplatnenie práva v už začatom konaní. S poukazom na predmetné ustanovenie je zrejmé, že premlčacia doba nemohla uplynúť a pohľadávka žalobcu nie je premlčaná.

32. K vyjadreniu žalobcu zaslali žalovaní svoje vyjadrenie (tzv. repliku), v ktorom uviedli, že argument žalobcu ohľadom nesplnenia podmienky podľa § 529 ods. 2 OZ neobstoí, pretože žalovaní uplatnili voči žalovanej pohľadávke kompenzačnú námietku v podaní zo dňa 28.05.2004, a to voči pôvodnému žalobcovi. Keďže v konaní bola uplatnená kompenzačná námietka ešte predtým, ako došlo k postúpeniu pohľadávky, na danú vec nie je možné aplikovať § 529 ods. 2 OZ.

33. K námietke premlčania uviedli, že skutočnosť, či predmetné konanie bolo alebo nebolo prerušené, nemení nič na tom, že od roku 2005 do roku 2014 nebol účastníkom tohto konania majiteľ žalovanej pohľadávky. Nadobúdateľovi pohľadávky, resp. pôvodnému žalobcovi nič nebránilo, aby postúpenie pohľadávky súdu oznámil aj počas prerušeného konania. Majiteľ žalovanej pohľadávky bol po dobu od roku 2005 do roku 2014 absolútne nečinný. Z tohto dôvodu preto nie je možné poskytnúť žalovanej pohľadávke ochranu spočívajúcu v pretrhnutí premlčacej doby tak, ako to predpokladá § 402 Obch. zák. Takúto ochranu nie je možné poskytnúť o to viac, že tzv. absolútna 10 - ročná premlčacia doba podľa § 408 ods. 1 Obch. zák. uplynula práve medzi rokmi 2005 až 2014, teda v čase, keď v konaní vystupoval na strane žalobcu nevlastník žalovanej pohľadávky.

34. V priebehu odvolacieho konania bol uznesením Okresného súdu Bratislava I z 22. septembra 2022 sp. zn. 31K/25/2022 vyhlásený konkurz na majetok žalobkyne Silverside, a. s., Bratislava, Plynárenská 7/B, IČO: 50 052 560. Do funkcie správcu súd ustanovil JUDr. Alexandru Molnárovú, so sídlom kancelárie v Bratislave, Kominárska 2-4. Predmetné uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 187/2022 dňa 29. septembra 2022. Uznesením zo dňa 4. októbra 2022, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 194/2022 dňa 10. októbra 2022, Okresný súd Bratislava I odvolal JUDr. Alexandru Molnárovú z funkcie správcu a zároveň do tejto funkcie ustanovil JUDr. Jaroslava Jakubča, so sídlom kancelárie v Banskej Bystrici, Horné Záhrady 2. Uznesením z 9. marca 2023, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 52/2023 dňa 15. marca 2023, Okresný súd Bratislava I odvolal JUDr. Jaroslava Jakubča, PhD. z funkcie správcu a uznesením z 24. apríla 2023, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 85/2023 dňa 4. mája 2023, Okresný súd Bratislava I do tejto funkcie ustanovil obchodnú spoločnosť UBC 2020, k. s., so sídlom kancelárie v Bratislave, Zelinárska 6, IČO: 53 151 135. Vyhlásením konkurzu na majetok žalobkyne nastali účinky predpokladané ustanovením § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v

znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), podľa ktorého (ak tento zákon neustanovuje inak) sa vyhlásením konkurzu prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Zároveň podľa § 47 ods. 4 ZKR platí, že v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Ak návrh na pokračovanie v konaní nie je podaný do konca prvej schôdze veriteľov, súd vyzve správca a dlžníka, prípadne nerozlučných spoločníkov na strane dlžníka na jeho podanie. V predmetnom spore sa žalobkyňa voči žalovaným 1/ až 4/ domáhala zaplattenia sumy 17 283 259,50 Sk (573 699,11 eura) s príslušenstvom titulom ručenia za záväzok obchodnej spoločnosti KOMPLEX steel - wood, spol. s r.o., IČO: 31 614 248 z úverovej zmluvy č. 414-8269848-369-1 (nové číslo 0062735782), uzavretej dňa 28. júna 1996 medzi dlžníkom KOMPLEX steel - wood, spol. s r.o. a veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s. Krajský súd v Žiline prvou výrokovou vetou rozsudku zo dňa 17. júna 2021 č. k. 15Cb/46/2001-602 uložil žalovaným 1/ až 4/ povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 476 155,35 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou zastavil konanie v časti o zaplattenie sumy 97 543,76 eura a tretou výrokovou vetou žalobkyni priznal voči žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom žalovaných 1/ až 4/ zaviazal k náhrade trov konania spoločne a nerozdielne. Z uvedeného vyplýva, že na prebiehajúci spor je potrebné nahliadať ako na spor týkajúci sa majetku (pohľadávky) podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, a preto dňom vyhlásenia konkurzu na majetok žalobkyne sa predmetný súdny spor v zmysle ustanovenia § 47 ods. 1 ZKR ex lege prerušil. S prihliadnutím na to, že návrh na pokračovanie v konaní zo strany predchádzajúcich správcov ani žalobkyne (úpadcu) nebol podaný do konca prvej schôdze veriteľov, ktorá bola zvolaná na deň 17. januára 2023 (OV č. 225/2022), Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vyzval nového správca - obchodnú spoločnosť UBC 2020, k. s., aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy podala návrh na pokračovanie v predmetnom konaní. Na výzvu odvolacieho súdu správca UBC 2020, k. s. dňa 25. mája 2023 oznámil, že navrhuje v takto prerušenom súdnom konaní pokračovať. Zároveň bolo odvolaciemu súdu oznámené udelenie splnomocnenia na zastupovanie v konaní advokátskej kancelárii VIVID LEGAL, s. r. o., Bratislava, Plynárska 7/A, IČO: 36 807 915, v mene ktorej koná advokát Mgr. Dušan Mihaleje. Na základe uvedeného oznámenia odvolací súd pokračoval v konaní s obchodnou spoločnosťou UBC 2020, k. s., Trnava, Tamaškovičova 2742/17, IČO: 53 151 135, ktorá v konaní nahradila pôvodnú žalobkyňu.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených, dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných podanému proti rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné vyhovieť.

36. V prvom rade odvolací súd uvádza, že žalovaní podali odvolanie voči celému rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. aj proti druhej výrokovej vete, ktorou súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplattenie sumy 97 543,76 eur (na základe späťvzatia žaloby v uvedenej sume). Následne podaním zo dňa 12.07.2022 právny zástupca žalovaných odvolaciemu súdu oznámil, že berie späť svoje odvolanie podané proti druhej výrokovej vete rozsudku súdu prvej inštancie (o zastavení konania v sume 97 543,76 eur) a žiada, aby súd odvolacie konanie v tejto časti zastavil. Vzhľadom na dispozičný úkon odvolateľov odvolací súd výrokom I. tohto rozsudku rozhodol tak, že zastavil konanie o odvolaní žalovaných 1/ až 4/, ktoré podali proti druhej výrokovej vete rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou bolo konanie v časti o zaplattenie sumy 97 543,76 eur zastavené (§ 369 ods. 4 CSP).

37. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti výroku rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaných 1/ až 4/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 476 155,35 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

38. V odvolacom konaní sa odvolací súd zaoberal odvolacími dôvodmi odvolateľov, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), a to vo vzťahu k napadnutým záverom súdu prvej inštancie, s ktorými odvolatelia nesúhlasili, považujúc ich za nesprávne, v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním a

právnou úpravou. Ide o závery súdu prvej inštancie, že: a) ručiteľské vyhlásenia žalovaných neboli urobené v omyle tak, ako to predpokladá § 49a OZ, a preto sú platnými právnymi úkonmi, b) pôvodný žalobca nebol povinný poskytnúť dlžníkovi druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk, a preto nie je možné považovať uplatnený nárok za výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a c) nakoľko zo strany pôvodného žalobcu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti, nemohol spôsobiť dlžníkovi žiadnu škodu.

39. Podľa názoru odvolateľov, ručiteľské vyhlásenia sú neplatné podľa § 49a OZ, lebo boli urobené v omyle. Postup pôvodného žalobcu (veriteľa) bol v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, pretože pôvodný žalobca (veriteľ) bol povinný poskytnúť dlžníkovi aj druhú časť úveru vo výške 15 000 000 Sk, nakoľko v zmysle podnikateľského plánu dlžník požadoval od pôvodného veriteľa celkový úver vo výške 32 000 000 Sk, ktorý mal pokrývať náklady na kúpu nehnuteľností, ako aj technologického zariadenia, a poskytnutie úveru pre pôvodného dlžníka malo zmysel len vcelku, pretože bez úveru na technológie nemal projekt zmysel. Zámer rozdeliť úver na dve časti vzišiel práve zo strany veriteľa - pôvodného žalobcu a keďže žalovaní legitímne očakávali, že dlžníkovi bude poskytnutá zo strany veriteľa aj druhá časť úveru, súhlasili s osobným ručením a za týmto účelom podpísali ručiteľské vyhlásenia. Pôvodný veriteľ zmaril podnikateľský zámer dlžníka, ktorý pôvodne schválil a jeho konanie je treba považovať za rozpor so zásadami poctivého obchodného styku. Zároveň pôvodný veriteľ porušil povinnosť podľa § 415 OZ (tzv. generálnu klauzulu predchádzania škode) a neposkytnutím druhej časti úveru spôsobil dlžníkovi škodu, ktorú žalovaní uplatnili v konaní formou kompenzačnej námietky v podaní zo dňa 25.08.2004.

40. Po preskúmaní veci odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania, ktoré bolo postačujúce na riadne zistenie skutkového stavu. Na základe správne zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie dospel aj k správne právnemu posúdeniu veci, keď na základe ručiteľských vyhlásení zaviazal žalovaných k zaplateniu záväzku dlžníka, vyplývajúceho z úverovej zmluvy zo dňa 28.06.1996, za ktorý sa žalovaní zaručili v písomných vyhláseniach o ručiteľskom záväzku zo dňa 28.06.1996. Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré považuje za správne a v celom rozsahu naň odkazuje. S námietkami, ktoré uviedli odvolatelia v odvolaní v čl. II. a čl. III. písm. a/ a písm. b/ sa zaoberal a vysporiadal už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho pomerne rozsiahleho rozsudku (odseky 58, 60-66 odôvodnenia), kde detailne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo ručiteľské vyhlásenia žalovaných neboli urobené v omyle, prečo neboli splnené zákonné podmienky na aplikáciu § 49a OZ a prečo uplatnenie pohľadávky na zaplatenie žalovanej sumy, vyplývajúcej z úverovej zmluvy, nemožno považovať za výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v zmysle § 265 Obch. zák. Len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam odvolateľov odvolací súd uvádza nasledovné:

41. Žalovaná pohľadávka vyplývajúca z úverovej zmluvy nie je sporná čo do základu a výšky. Z listinných dokladov založených v spise vyplýva, že dlžník v Podnikateľskom zámere počítal s financovaním vo výške 32 000 000 Sk a že v tomto smere prebiehali medzi dlžníkom a pôvodným veriteľom aj vzájomné rokovania. Nesporným však je, že na základe úverovej zmluvy (čl. I. a čl. II.), uzavretej dňa 28.06.1996 medzi dlžníkom a pôvodným veriteľom, bol dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 17 000 000 Sk, ktorý sa dlžník zaviazal splácať formou štvrtročných splátok a splatiť ho do 31.12.2002. Návratnosť úveru podľa čl. V. bola zabezpečená zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam, ďalej vinkuláciou poisťovnej zmluvy na založený hnutel'ný a nehnuteľný majetok do doby splatenia úveru a ručiteľským záväzkom fyzických osôb - žalovaných 1/ až 4/. V ten istý deň ako bola uzavretá úverová zmluva boli podpísané aj vyhlásenia žalovaných 1/ až 4/ o ručiteľskom záväzku. Aj keď medzi dlžníkom a pôvodným veriteľom prebiehali viaceré rokovania o poskytnutí ďalšieho úveru vo výške 15 000 000 Sk, úver v takejto výške nebol dlžníkovi zo strany pôvodného veriteľa poskytnutý, pretože nedošlo k jeho odsúhlaseniu tzv. vyšším kompetenčným stupňom veriteľa, ktorý ho neschválil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku správne uviedol, že na ručenie žalovaných sa vzťahuje právna úprava Obchodného zákonníka (§ 303 a nasl.), pretože v danom prípade ručenie (jedná sa o akcesorický a subsidiárny záväzok) zabezpečuje záväzok dlžníka z úverovej zmluvy uzavretej podľa § 497 a nasl. Obch. zák., na základe ktorej vznikol absolútny obchodný záväzkový vzťah, a preto aj

ručenie sa spravuje týmto hmotnoprávnym právnym predpisom, ktorý právny inštitút ručenia upravuje komplexne. Na ručiteľské záväzky žalovaných preto nemožno aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Správne tiež súd prvej inštancie považoval vyhlásenia o ručiteľskom záväzku žalovaných za platné právne úkony, pretože z hľadiska obsahu spĺňajú všetky náležitosti vyžadované zákonom pre vznik ručiteľského záväzku. Správny je aj záver súdu prvej inštancie, že z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že žalovaní konali v omyle, ktorý mal vyvolať pôvodný veriteľ tým, že si nesplnil svoju povinnosť a dlžníkovi neposkytol ďalšiu časť úveru vo výške 15 000 000 Sk, keďže takáto povinnosť veriteľa nevyplyvala z uzavretej úverovej zmluvy zo dňa 28.06.1996. Dokonca z článku I. úverovej zmluvy nevplyva ani skutočnosť, že suma 17 000 000 Sk je poskytnutá dlžníkovi ako prvá časť úveru, nakoľko z obsahu tohto článku zmluvy vyplýva, že veriteľ poskytol podnikateľovi (dlžníkovi) dlhodobý úver na zaplatenie kúpnej ceny prevádzkového areálu s pozemkami a rekonštrukciu prevádzkového areálu. Pokiaľ dlžník nemal záujem na poskytnutí úveru 17 000 000 Sk bez poskytnutia ďalšieho úveru 15 000 000 Sk, mal si poskytnutie ďalšieho úveru zabezpečiť napr. zmluvou o uzavretí budúcej zmluvy, resp. iným spôsobom v úverovej zmluve zo dňa 28.06.1996. Dlžník úverovú zmluvu podpísal bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom mal zabezpečené poskytnutie ďalšieho úveru vo výške 15 000 000 Sk zo strany veriteľa tak, ako to správne v odôvodnení rozsudku konštatoval aj súd prvej inštancie. Rovnako žalovaní ako ručiteľia dňa 28.06.1996 podpísali vyhlásenia o ručiteľskom záväzku bez toho, aby mali „právnym spôsobom ošetrené“ poskytnutie ďalšieho úveru vo výške 15 000 000 Sk dlžníkovi zo strany veriteľa a rovnako ako dlžník akceptovali ručiteľský záväzok zabezpečujúci záväzok z úverového vzťahu len vo výške poskytnutého úveru 17 000 000 Sk. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, že v posudzovanom prípade neboli splnené zákonné podmienky na aplikáciu ustanovenia § 49a OZ, pretože nebolo preukázané, že by žalovaní pri podpísaní ručiteľských vyhlásení konali v omyle, ktorý mal pôvodný veriteľ vyvolať tým, že sa zaviazal poskytnúť dlžníkovi ďalší úver vo výške 15 000 000 Sk, aby sa naplnil podnikateľský zámer dlžníka v hodnote 32 000 000 Sk. Z prísľubov pracovníkov pôvodného veriteľa na pobočke Slovenskej sporiteľne v Martine nemožno vyvodit' záväzok, resp. povinnosť pôvodného veriteľa poskytnúť dlžníkovi ďalší úver vo výške 15 000.000 Sk, pretože takýto záväzok, resp. povinnosť nevplyva z obsahu úverovej zmluvy, z obsahu ručiteľských vyhlásení a ani z ďalšieho dôkazu, ktorý by bol zo strany žalovaných predložený v konaní na súde prvej inštancie (v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v odsekoch 60, 61, 62 a 63).

42. Keďže vykonaným dokazovaním nebola preukázaná povinnosť pôvodného veriteľa poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 15 000 000 Sk, nie je možné považovať uplatnenie práva na zaplatenie dlžnej sumy voči žalovaným ako ručiteľom za výkon práva veriteľa v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v zmysle § 265 Obch. zák. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že tak dlžník, ako aj žalovaní akceptovali záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy, zabezpečené ručením v zmysle ručiteľských vyhlásení bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom mali zabezpečené, resp. právne upravené, že po uzavretí úverovej zmluvy zo dňa 28.06.1996 bude veriteľ povinný poskytnúť dlžníkovi aj ďalší požadovaný úver vo výške 15 000 000 Sk. Vo vyhlásení o ručiteľskom záväzku sa žalovaní zaviazali za dlžníka uspokojiť nároky veriteľa vyplývajúce z úverovej zmluvy v prípade, ak dlžník nesplní svoj záväzok. V súlade s uzavretou úverovou zmluvou a podpísanými vyhláseniami o ručení potom vznikol pôvodnému veriteľovi nárok na vrátenie dlžnej sumy titulom poskytnutého úveru spolu s dohodnutými úrokmi a ďalšími nárokmi, ktoré z nej vyplývali. Pokiaľ si pôvodný veriteľ uplatnil tento nárok podaním žaloby voči ručiteľom (keďže záväzok z úverovej zmluvy nebol splnený dlžníkom), tak výkon takéhoto práva v súdnom konaní nemožno považovať za rozpor so zásadami poctivého obchodného styku (v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v odsekoch 60 - 66).

43. V čl. II. a čl. III. písm. c/ odvolania odvolatelia nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že dlžníkovi nevznikla škoda, nakoľko zo strany pôvodného veriteľa nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti, a teda uplatnená kompenzačná námietka žalovaných nie je dôvodná. Odvolatelia poukázali na § 415 OZ, obsahom ktorého je tzv. klauzula generálnej prevencie, t. j. povinnosť každého subjektu počínať si tak, aby predchádzal vzniku škody. Zároveň poukázali na to, že kompenzačná námietka bola nimi uplatnená dôvodne už v podaní zo dňa 25.08.2004. Podľa názoru odvolateľov pôvodný veriteľ spôsobil dlžníkovi

škodu, nakoľko v zmysle Podnikateľského zámeru mu neposkytol úver vo výške 32 000 000 Sk. Poskytol mu len prvú časť úveru vo výške 17 000 000 Sk na kúpu nehnuteľností, v ktorých mala prebiehať výroba, avšak následne pôvodný veriteľ odmietol poskytnúť dlžníkovi druhú časť úveru, ktorá mala slúžiť práve na kúpu výrobnej technológie, čo nakoniec vyústilo do vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka. Rovnako pôvodný veriteľ odmietol dlžníkovi udeliť súhlas na zriadenie záložného práva k zakúpeným nehnuteľnostiam v prospech inej banky, ktorá by dlžníkovi poskytla úverové prostriedky na zakúpenie výrobnej technológie, aby mohol zrealizovať podnikateľský zámer. K uvedenému odvolací súd poukazuje opätovne na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (odseky 67 a 68), z ktorého vyplýva, že predpokladom pre priznanie práva na náhradu škody podľa § 373 Obch. zák. je preukázanie zákonných podmienok pre priznanie takéhoto nároku, ktorými sú porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. V posudzovanom prípade z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by pôvodný veriteľ porušil povinnosť (zmluvnú alebo zákonnú) voči dlžníkovi, nakoľko žalovaným sa nepodarilo v konaní preukázať právnu povinnosť, resp. záväzok pôvodného veriteľa poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 15 000 000 Sk. Zo žiadneho z dôkazov nebolo preukázané, že by pôvodný veriteľ akýmkoľvek spôsobom prevzal na seba právnu povinnosť, resp. záväzok poskytnúť dlžníkovi ďalší úver vo výške 15 000 000 Sk. Napriek tvrdeniu žalovaných, že poskytnutie úveru len vo výške 17 000 000 Sk nemalo zmysel, nakoľko podnikateľský zámer počítal so sumou 32 000 000 Sk, dlžník a ani žalovaní si poskytnutie ďalšieho úveru vo výške 15 000 000 Sk vo vzťahu k pôvodnému veriteľovi právne záväzným spôsobom neupravili. Naopak, dlžník podpísal úverovú zmluvu, predmetom ktorej bol úver vo výške 17 000 000 Sk, bez akejkoľvek podmienenosti, resp. zaviazanosti na poskytnutie ďalšieho požadovaného úveru vo výške 15 000 000 Sk. Rovnako tak postupovali žalovaní ako ručiteľia, ktorí sa vo vyhláseniach o ručení zaručili len vo vzťahu k záväzku dlžníka vo výške 17 000 000 Sk, ktorý bol predmetom úverovej zmluvy medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom. Kompenzačnú námietku žalovaných považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú, pretože v konaní nebola preukázaná zodpovednosť pôvodného veriteľa za škodu, keďže nebol preukázaný už prvý predpoklad pre priznanie práva na náhradu škody, a to porušenie povinnosti pôvodného veriteľa vo vzťahu k dlžníkovi. Rovnako súd prvej inštancie nezistil porušenie akejkoľvek povinnosti v konkurznom konaní, keď konštatoval, že predaj založeného majetku bol realizovaný správcom konkurznej podstaty úpadcu na základe opatrenia konkurzného súdu, bez participácie pôvodného veriteľa.

44. K poukazu na prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ (na ktorú sa odvolávali odvolatelia) odvolací súd uvádza, že prevenčná povinnosť podľa § 415 OZ (každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí) je právnu povinnosťou, ktorej porušenie vedie k zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ, pričom ide o porušenie prevenčnej povinnosti, ktoré má subjektívny charakter s prezumovaným zavinením. Vzťah medzi žalobcom a žalovanými ako ručiteľmi (resp. vzťah medzi žalobcom ako veriteľom a dlžníkom) je vzťahom obchodnoprávnym, na ktorý sa aplikujú ustanovenia Obchodného zákonníka, pričom práve Obchodný zákonník upravuje povinnosť odvrátiť alebo zmierniť hroziacu škodu (§ 384 Obch. zák.). Táto prevenčná povinnosť sa vzťahovala predovšetkým na dlžníka a jeho ručiteľov, ktorí vstúpili do úverového vzťahu a ručiteľského vzťahu s akceptáciou poskytnutia úveru na základe úverovej zmluvy len vo výške 17 000 000 Sk bez toho, aby právne záväzným spôsobom si s pôvodným veriteľom upravili jeho povinnosť, resp. záväzok poskytnúť dlžníkovi aj ďalší požadovaný úver vo výške 15 000 000 Sk. Nakoľko v oblasti obchodno-právnych vzťahov sa v prípade podnikateľov predpokladá vyššia profesionálna úroveň, ako je tomu v prípade občianskoprávných vzťahov, dlžník ako podnikateľ a žalovaní ako ručiteľia nemohli predpokladať, že poskytnutie druhého úveru bude automatické, len na základe prísľubu pracovníčky pobočky Slovenskej sporiteľne v Martine.

45. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodné a právne relevantné odvolacie námietky uvedené odvolateľmi v čl. II. a čl. III. odvolania.

46. Ako novú námietku v odvolaní uplatnili odvolatelia námietku premlčania práva. Namietali, že nárok v konaní uplatnil pôvodný žalobca - Slovenská sporiteľňa, a.s., ktorá v roku 2005 pohľadávku postúpila spoločnosti Credit Clearing Center a.s. a uvedenú skutočnosť oznámila žalovanému 1/ dňa 13.01.2006, avšak pôvodný žalobca vstup nového veriteľa do konania navrhol až podaním zo dňa 23.10.2014,

pričom o zmene žalobcu bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 02.12.2014. Z uvedeného je - podľa názoru odvolateľov - zrejmé, že v priebehu tohto konania po dobu 9 rokov vystupoval na strane žalobcu subjekt, ktorý nebol vlastníkom žalovanej pohľadávky, teda nebol aktívne vecne legitimovaný.

47. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

48. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik, alebo oslabenie práva protistrany.

49. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

50. Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť hmotnoprávne námietky až v odvolacom konaní odlišným a prísnejším spôsobom, ako to upravoval Občiansky súdny poriadok. Ustanovenie § 366 CSP v odvolacom konaní limituje možnosť uvádzania nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, t. j. takých, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie. Tieto tzv. novoty možno v rámci odvolania použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie koncipované ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného úkonu alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

51. Námietka premlčania (ktorú treba považovať za hmotnoprávnu námietku) uplatnená odvolateľmi až v odvolacom konaní je novým prostriedkom procesnej obrany (tzv. novotou), ktorá nebola nimi uplatnená pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odvolatelia v podanom odvolaní netvrdili splnenie niektorej z podmienok pre použitie nového prostriedku procesnej obrany až v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP, námietka premlčania uplatnená odvolateľmi až v odvolacom konaní sa nestala predmetom odvolacieho prieskumu a odvolací súd na túto námietku neprihliadol.

52. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej prvej výrokovej vete a v závislej tretej výrokovej vete o trovách prvoinštančného konania potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

53. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.